ОТЗЫВ

зарубежного научного консультанта на диссертацию докторанта Батырбай Нұрбол Мұхтарұлы на тему: «Посягательство на жизнь сотрудника правоохранительного, специального государственного органа, военнослужащего: уголовно-правовые и криминологические аспекты» на соискание степени доктора философии PhD по специальности «6D030100 – Юриспруденция»

В современных условиях обеспечение правопорядка и безопасности, противодействие преступности по прежнему является важными задачами любого государства, включая и Республику Казахстан. На острие такого противодействия находятся сотрудники правоохранительных и иных силовых министерств и ведомств. От того, насколько они защищены от угроз, насилия, а тем более посягательств на их жизнь, во многом зависит эффективность правоохранительной и иной правоприменительной деятельности в сфере поддержания правопорядка в стране. Это довольно наглядно продемонстрировали массовые криминальные события последних лет, имевшие место в г.Алматы и других городах Казахстана.

Указанная защита обеспечивается разными путями, от правовой регламентации в нормах уголовного законодательства ответственности за посягательство на жизнь сотрудника правоохранительного, специального государственного органа, военнослужащего до применения данных норм в прокурорско-следственной и судебной деятельности.

Все это, несомненно, свидетельствует **об актуальности** избранной диссертантом темы исследования.

Научная новизна исследования заключается в том, что что в работе получены новые знания об уголовно-правовых и криминологических проблемах такого опасного преступления, каковым является посягательство на жизнь сотрудника правоохранительного, специального государственного органа, военнослужащего. Подготовленная **Батырбай Нұрбол Мұхтарұлы** работа представляет собой первое в Республике Казахстан монографическое исследование, выполненное с учетом действующих уголовного и уголовно-исполнительного законодательств, направленное на переосмысление понятия и содержания совершенного уголовного правонарушения, связанного с посягательством на жизнь сотрудника правоохранительного, специального органа, военнослужащего или их близких в связи с выполнением ими служебных обязанностей либо из мести за выполнение служебных обязанностей, а также определения его уголовно-правовых, криминологических и социальных особенностей и эффективности противодействия им в Республике Казахстан.

Научная новизна исследования определяется и тем, что автором сформулированы основные положения, характеризующие криминологические и уголовно-правовые особенности посягательств на жизнь сотрудника правоохранительного, специального органа, военнослужащего или их близких в связи с выполнением ими служебных обязанностей либо из мести

за выполнение служебных обязанностей, оценки эффективности назначаемых наказаний за их совершение, выявлены единство и противоположность смягчающих и отягчающих обстоятельств при назначении наказания, обоснована решающая роль судебной практики в разработке стратегии назначения наказаний за данный вид уголовного правонарушения, уточнены понятия и признаки рассматриваемого состава уголовного правонарушения, а также критерии и формальные показатели противодействия указанному виду уголовного правонарушения в Республике Казахстан.

Диссертационная работа имеет **теоретическую и практическую значимость.** Первая определяется тем, что основные положения, выводы, предложения и рекомендации диссертационной работы в своем комплексе могут быть использованы для более глубоких отраслевых исследований по смежной социально-правовой тематике.

Практическая значимость диссертации состоит в том, что в ней исследованы многие прикладные вопросы деятельности правоохранительных и судебных органов РК. При этом полученные результаты могут быть применены в целях оптимизации указанной деятельности по различным функциональным направлениям, а также в учебном процессе при изучении таких дисциплин как уголовное право, уголовно-исполнительное, международное право, криминология. Отдельные выводы и предложения автора могут быть применены в правотворческой работе при подготовке изменений и дополнений в УК РК, УИК РК, а также для разработки и доработки законодательных актов иных отраслей права по смежным вопросам.

Достоинством работы является ее **апробация**. Основные положения, выводы, предложения и рекомендации исследования нашли отражение в научных статьях зарубежных и национальных научных изданий, в том числе в журналах, рекомендованных Комитетом по контролю в сфере науки и высшего образования Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан, в материалах международных научно-практических конференций, а также в журналах, входящих в международную базу компании Scopus.

Не вызывает возражений **методологическая** база исследования, которая базируется на положениях науки уголовного права и криминологии Казахстана, России и других стран СНГ, а также на разнообразном перечне источников знаний, включая судебную практику, национальное и зарубежное законодательство, международные акты по исследуемой теме. Все это обеспечивает необходимый уровень достоверности и обоснованности ее положений.

Оформление диссертации выполнено в соответствии с установленными требованиями.

Характеризуя **личность** диссертанта, следует сказать о настойчивости в достижении поставленных целей, отметить трудолюбие и наличие стремления к поиску новых горинтов развития юридической науки.

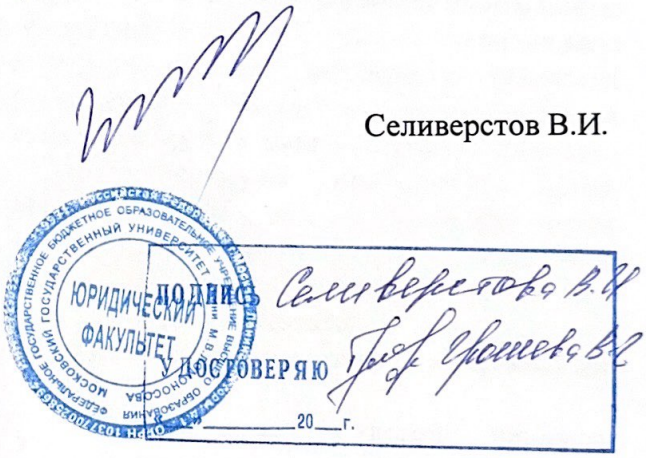
На основании выше изложенного, считаю что диссертационное исследование **Батырбай Нұрбол Мұхтарұлы** на тему: «Посягательство

на жизнь сотрудника правоохранительного, специального государственного органа, военнослужащего: уголовно-правовые и криминологические аспекты» соответствует требованиям, предъявляемым к диссертациям, представленным на соискание степени доктора философии (PhD) по специальности 6D030100 - «Юриспруденция» и рекомендуется к публичной защите.

Зарубежный научный консультант:

Профессор кафедры уголовного права и
криминологии юридического факультета
Московского государственного университета
им. М. В. Ломоносова,
(г. Москва, Российская Федерация),
Заслуженный деятель
науки Российской Федерации,
доктор юридических наук,
профессор Селиверстов В.И.

«12» 06 2024 год

«6D030100 - Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін докторант Батырбай Нұрбол Мұхтарұлының «Құқық қорғау органы, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерінің, әскери қызметшінің өміріне қолсұғушылық: қылмыстық-құқықтық және криминологиялық аспектілері» тақырыбына дайындалған диссертациялық жұмысына шетелдік ғылыми консультанттың

ПІКІРІ

Қазіргі жағдайда құқық тәртібі мен қауіпсіздікті қамтамасыз ету, қылмысқа қарсы іс-қимыл кез келген мемлекеттің, оның ішінде Қазақстан Республикасының да маңызды міндеттері болып табылады. Құқық қорғау және өзге де күш министрліктері мен ведомстволарының қызметкерлері осындай қарсы іс-қимылдың өткірлігінде болуда. Олардың қауіп-қатерден, зорлық-зомбылықтан, тіпті олардың өміріне қол сұғушылықтан қаншалықты қорғалғандығына көбінесе елдегі құқықтық тәртіпті сақтау саласындағы құқық қорғау және басқа да құқық қолдану қызметінің тиімділігі байланысты. Мұны Алматы қаласы мен Қазақстанның басқа да қалаларында орын алған соңғы жылдардағы жаппай қылмыстық оқиғалар айқын көрсетті.

Аталған қорғау құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерінің, әскери қызметшінің өміріне қол сұғушылық үшін жауаптылықтың қылмыстық заңнама нормаларында құқықтық регламенттеуден бастап осы нормаларды прокурорлық-тергеу және сот қызметінде қолдануға дейін әртүрлі жолдармен қамтамасыз етіледі.

Осының бәрі, сөзсіз, диссертант таңдаған зерттеу тақырыбының **өзектілігін** дәлелдейді.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы еңбекте құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерінің, әскери қызметшінің өміріне қол сұғушылық болып табылатын осындай қауіпті қылмыстың қылмыстық-құқықтық және криминологиялық проблемалары туралы жаңа білім алынғандығында. **Батырбай Нұрбол Мұхтарұлы** дайындаған еңбек қолданыстағы қылмыстық және қылмыстық-атқару заңнамаларын ескере отырып орындалған, құқық қорғау, арнаулы орган қызметкерінің, әскери қызметшінің немесе олардың жақындарының қызметтік міндеттерін орындауына байланысты олардың өміріне қол сұғуға не қызметтік міндеттерін орындағаны үшін кек алуға байланысты жасалған қылмыстық құқық бұзушылық ұғымы мен мазмұнын қайта пайымдауға, сондай-ақ оның Қазақстан Республикасында қылмыстық-құқықтық, криминологиялық және әлеуметтік ерекшеліктерін және оларға қарсы іс-қимыл жасаудың тиімділігін айқындауға бағытталған Қазақстан Республикасындағы алғашқы монографиялық зерттеу болып табылады.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы автордың құқық қорғау, арнайы орган қызметкерінің, әскери қызметшінің немесе олардың жақындарының қызметтік міндеттерін орындауына байланысты не қызметтік міндеттерін орындағаны үшін кек алу, оларды жасағаны үшін тағайындалатын

жазалардың тиімділігін бағалау арқылы олардың өміріне қол сұғушылықтың криминологиялық және қылмыстық-құқықтық ерекшеліктерін сипаттайтын негізгі ережелерді қалыптастыруымен де айқындалады, жаза тағайындау кезінде жеңілдететін және ауырлататын мән-жайлардың бірлігі мен қарама-қайшылығы анықталады, қылмыстық құқық бұзушылықтың осы түрі үшін жаза тағайындау стратегиясын әзірлеуде сот практикасының шешуші рөлі негізделген, қаралып отырған қылмыстық құқық бұзушылық құрамының ұғымдары мен белгілері, сондай-ақ Қазақстан Республикасында қылмыстық құқық бұзушылықтың көрсетілген түріне қарсы іс-қимылдың өлшемдері мен ресми көрсеткіштері нақтыланды.

Диссертациялық жұмыстың **теориялық және практикалық маңызы бар.** Біріншісі диссертациялық жұмыстың негізгі ережелері, қорытындылары, ұсыныстары мен ұсынымдары өз кешенінде аралас әлеуметтік-құқықтық тақырып бойынша неғұрлым терең салалық зерттеулер үшін пайдаланылуы мүмкін екендігімен айқындалады.

Диссертацияның практикалық маңыздылығы, ғылыми еңбекте ҚР құқық қорғау және сот органдары қызметінің көптеген қолданбалы мәселелері зерттелгенінде. Бұл ретте алынған нәтижелер әртүрлі функционалдық бағыттар бойынша көрсетілген қызметті оңтайландыру мақсатында, сондай-ақ қылмыстық құқық, қылмыстық-атқару, халықаралық құқық, криминология сияқты пәндерді оқу процесінде қолданылуы мүмкін. Автордың жекелеген тұжырымдары мен ұсыныстары ҚР ҚК, ҚР ҚАК өзгерістер мен толықтырулар дайындау кезінде, сондай-ақ сабақтас мәселелер бойынша құқықтың өзге салаларының заңнамалық актілерін әзірлеу және пысықтау үшін құқық шығармашылық жұмыста қолданылуы мүмкін.

Жұмыстың құндылығы оны **апробациядан** өткізу болып табылады. Зерттеудің негізгі ережелері, қорытындылары, ұсыныстары мен ұсыныстары шетелдік және ұлттық ғылыми басылымдардың ғылыми мақалаларында, оның ішінде Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы бақылау комитеті ұсынған журналдарда, халықаралық ғылыми-практикалық конференциялар материалдарында, сондай-ақ Scopus компаниясының халықаралық базасына кіретін журналдарда көрініс тапты.

Қазақстанның, Ресейдің және ТМД-ның басқа да елдерінің қылмыстық құқық және криминология ғылымының ережелеріне, сондай-ақ сот практикасын, ұлттық және шетелдік заңнаманы, зерттелетін тақырып бойынша халықаралық актілерді қоса алғанда, білім көздерінің әртүрлі тізбесіне негізделген зерттеудің **әдіснамалық** базасы қарсылық тудырмайды. Мұның бәрі оның ережелерінің сенімділігі мен негізділігінің қажетті деңгейін қамтамасыз етеді.

Диссертацияны рәсімдеу белгіленген талаптарға сәйкес орындалды.

Диссертанттың **жеке басын** сипаттай отырып, қойылған мақсаттарға жетудегі табандылық, еңбексүйгіштік пен заң ғылымын дамытудың жаңа білім шектерін іздеуге ұмтылыстың бар екенін атап өткен жөн.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде, **Батырбай Нұрбол Мұхтарұлының** «Құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерінің, әскери қызметшінің өміріне қол сұғушылық: қылмыстық-құқықтық және криминалистік аспектілері» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуі мамандық бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға ұсынылған диссертацияларға қойылатын талаптарға сәйкес келеді деп санаймын 6D030100 - «Құқықтану» және көпшілік қорғауға ұсынылады

Шетелдік ғылыми кеңесші:

М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінің заң факультетінің қылмыстық құқық
және криминология
кафедрасының профессоры,
(Мәскеу қ., Ресей Федерациясы),
Ресей Федерациясының еңбек
сіңірген ғылым қайраткері,
заң ғылымдарының докторы,
профессор /қол қойылды/ В.И. Селиверстов

«22» 06 2024 *жыл*

/мөр: М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті,
Заң факультеті;
мөртабан: В.И. Селиверстовтың қолтаңбасын куәландырамын,
қолы В.Г. Грошева /

